Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 88. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 13-го ТРАВНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 13, 1982 No. 88. VOL. LXXXIX.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ БУШ ВІТАТИМЕ 30-ТУ КОНВЕНЦІЮ УНС

Вашінгтон. — Бюро віцепрезидента Джорджа Г.В. Буша подало до відома у середу, 5-го травня, що друга по значимості людина в Уряді Америки, віцепрезидент Джордж Буш буде присутній на 30-ій Конвенції Українського Народного Союзу в пообідніх годинах у п'ятницю, 28-го травня. Він виголосить свій привіт Конвенції УНС і українцям-американцям у ЗСА. Це буде другий виступ віцепрезидента на Конвенції на форумі УНС; перший раз Дж. Буш, тоді голова Крайового Республіканського Комітету, промовляв на 28-ій Конвенції УНС у Філядельфії.

Джордж Герберт Волкер Буш, крім віцепрезидентського посту і обов'язків, також, як відомо, є предсідником Сенату і головою урядової Групи менаджменту кризових ситуацій, що є частиною Ради крайової безпеки.

У грудні 1981 року, коли в Польщі проголошено воєнний стан, його призначено головою Групи спеціяльної ситуації для маніторування кризи і координування інформацій від і до відповідних агенцій Уряду.

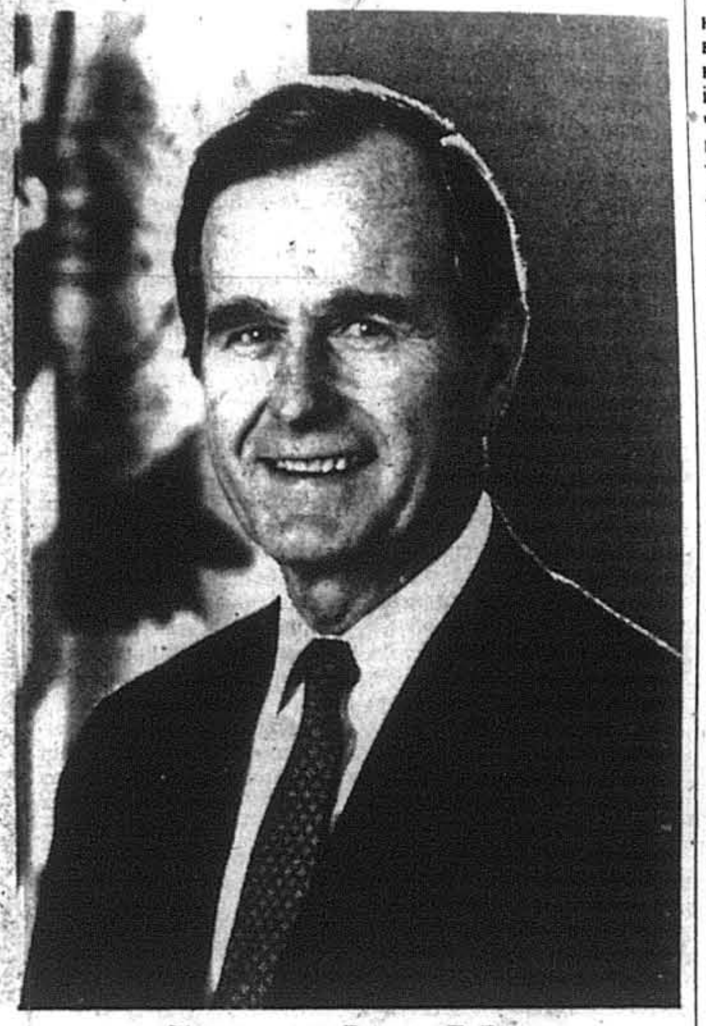
Віцепрезидент втішається великим довір'ям Президента і на його доручення відбуває велику кількість поїздок скрізь по столицях світу, де він вміло проводить політику Реґена на зовнішньому відтинку. Власне з подібної поїздки до Китаю Дж. Буш щойно повернувся.

Джордж Буш народився в родині сенатора Прескота Буша в Милтоні, Массачусетс, 12-го червня 1924 року. Після закінчення військової середньої школи в Андовері, Масс., він відразу зголосився в 1942 році до морської фльоти ЗСА і став у свої щойно 18 років віку тут наймолодшим кадетом-пілотом. Три роки участи у Другій світовій війні, від серпня 1942 року до вересня 1945 року, принесли йому кілька медалів за хоробрість.

Вищу освіту з відзначенням Дж. Буш здобув у Єйльському університеті в 1948 році, де він студіював економічні науки. Після одержання диплому він переїхав на практичний вишкіл до Тексасу, де працював, набуваючи потрібну практику, в різних ділянках промислу, комерції та нафтової індустрії, в якій одну фірму він заснував і очолював. Не зважаючи на успіхи в приватному секторі, Дж. Буша привабила політика, і він був вибраний конґресменом до Вашінґтону вже в 1966 році. В році 1968 його знову переобрали на другу каденцію. В Конґресі Дж. Буш був членом різних відповідальних комісій. Від 1971 року до 1973 він був амбасадором до Об'єднаних Націй і два роки головою Крайового Республіканського Комітету з січня 1973 року починаючи, коли Уряд покликав його на становище спеціяльного посланника Америки до континентального Китаю. Тут він виконував незвичайно тяжку працю встановлення добрих відносин поміж Китаєм і ЗСА в час якраз, коли стосунки поміж КНР і СССР дуже погіршилися.

Згодом Дж. Буш успішно керував Центральною Розвідчою Агенцією. Він брав участь у написанні „Екзекутивного наказу", який охороняє громадян Америки від неавторизованого наглядання за їхньою політичною діяльністю з рамени Сі-Ай-Ей.

В 1980 році на Конвенції Республіканської партії Джорджа Буша найменовано на кандидата на віцепрезидента разом з президентським кандидатом Роналдом Реґеном і того ж року, в листопаді, американські виборці обрали його на 43-го віцепрезидента Америки. Він і його дружина Барбра Пірс належать до Єпископальної Церкви, мають п'ятеро дітей і четверо внуків.

Віцепрезидент Джордж Г. Буш

ВІДБУЛОСЯ ЗІБРАННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ЧЛЕНІВ УРЯДУ УНР

Філядельфія, Па. — У суботу, 8-го травня ц.р., тут відбулося зібрання американських членів Уряду Української Народної Республіки в присутності президента Миколи Лівицького і голови Уряду проф. Ярослава Рудницького з Канади.

Поміж справами, що їх продискутовано і прийнято до вирішення, були зовнішньополітичні, а також внутрішньополітичні справи. Щодо внутрішньополітичного фронту вирішено зберігати далі засаду невтручання в громадсько-суспільні антагонізми, щоб зокрема зробити натиск на можливості полагодження справ на суспільно-громадському полі мирним способом, що вийшло б на користь всій українській справі.

З нагоди цієї наради членів Уряду складено офіційну візиту Митрополитові Української Католицької Церкви Владиці Стефанові, а також пороблено заходи, щоб скласти ювілейні відвідини Митрополитові Української Православної Церкви Владиці Мстиславові у Бавнд Бруку, Н.Дж.

Взагальному, наради пройшли в гармонійній атмосфері.

Голова СУА в проводі Крайової ради жінок

Ню Йорк, Н. Й. — Крайова рада жінок Америки звернулася до голови Союзу Українок Америки, мґр Іванни Рожанковської, із запрошенням стати членом Екзекутивного Комітету тієї організації на 1982-1984 роки.

Інсталяція членів відбулася 15-го квітня 1982 року.

Участь у проводі Ради є великим відзначенням для пропонованих членів і накладає на них велику відповідальність. Екзекутивний комітет дає напрямні й виносить рішення ради директорів.

У Вінніпеґу згорів будинок „Просвіти"

Вінніпеґ, Ман. — Управа Української Читальні „Просвіта" повідомляє, що вночі з 7-го на 8-го травня ц.р., тут згорів їхній будинок, здвигнений у 1921 році коштом мозольного труду української громади цього міста. На протязі років його приміщення служило центром розвитку української культури та було вогнищем діяльности української спільноти Вінніпеґу.

Після доходжень у справі цієї пожежі виказалося, що підпал цього будинку був запляноване, а його доконали невідомі злочинці, підклавши під мури читальні запальну бомбу. Ввесь будинок із його устаткуванням, враз із цінною ґалерією портретів українських письменників, згорів дощенту. Врятувати пощастило лише бібліотеку, до якої призбирано 5,000 книжок, з цього 4,000 — українських.

В Ню Йорку відбудеться український фестиваль св. Юра

Ня Йорк, Н. Йорк. — В кінці цього тижня, від п'ятниці, 14-го до неділі, 16-го травня, тут на 7-ій вулиці між Другою і Третьою авеню відбудеться традиційний вже український фестиваль, що його організує парохія св. Юра, атракційна програма якого, добірні харчі та інші атракції притягають увагу українців Ню Йорку й околиці, а також інших співгромадян, які подивляють красу і чар української пісні і танку.

Під час цьогорічного фестивалю виступатимуть такі мистецькі одиниці: танцювальні ансамблі СУМ-А (молодші й старші) „Верховинці", хореограф Олег Ґенза; молоді „Верховинці" (найменші), керівник Дарія Ґенза; „Жайворонки", дівочий хор Осередку СУМ—А, диригент Лев Стругацький, акомпаньятор Соня Шереґ; Школа Кобзарського Мистецтва, диригент Юліян Китастий, адміністратор Микола Чорний; Балетна Школа Роми Прийми-Богачевської; Ансамбль бандуристів „Гомін" з Нюарку, диригент Володимир Юркевич; вокальний ансамбль „Промінь", керівник Богданна Волянська; Студія українського народного балету, керівник Уляна Кунинська— Шмериковська; солісти: Ляриса Маґун-Гурин, Евген Титла.

Крім мистецьких одиниць на фестивалі під час відкриття і принагідно виступлять з короткими привітами українські і американські діячі та офіційні речники міської управи, а може й сам посадник Едвард Кач. Дохід з фестивалю призначений на внутрішнє розмалювання нової церкви св. Юра і українські школи, які, як відомо, потребують фінансової підтримки української спільноти. Організатори надіються на численну участь українців.

У ЛМКЛЮБІ ДОПОВІДАТИМЕ РЕД. Я. ГАЙВАС

Ню Йорк, Н. Й. — Із Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 14-го травня ц.р., о год. 7:30 вечора, тут у приміщеннях цього Клюбу, при 136 Друга авеню, ред. Ярослав Гайвас виголосить доповідь на тему: „Причини і наслідки польського зрушення". У другій частині вечора відбудеться дискусія.

Троє учнів УМІ виступлять в Карнеґі Голл

Ню Йорк, Н. Й. — Юрій Фурда, кляса Калини Чічки—Андрієнко, Марта Аєрбе, кляса Лева Стругацького, і Ліда Ваґнер, кляса Таїси Богданської, були переможцями в авдиціях Ліґи учителів музики в Ню Йорку і їх вибрали до концерту молодих мистців, який відбудеться в неділю, 16-го травня, о год. 2-ій по полудні тут в реперезентативній залі Карнеґі.

Кожний учитель, якщо є членом згаданої організації, може зголости до конкурсу тільки одного заавансованого учня з відповідною програмою. П'ять суддів вибрали з програми згаданих учнів два твори українських композиторів, а саме: Варіяції на тему української пісні Омельського виконає Ю.Фурда, Ґавот Ф-дур Лисенка — Л. Ваґнер, а першу частину Патетичної сонати Бетговена — Марта Аєрбе.

Ці самі учні візьмуть участь того ж дня о год. 5-ій в концерті визначних учнів УМІ в залі Українського Інституту Америки, виконуючи там іншу програму.

У світі

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ЦК КПСС ЛЕОНІД І. Брежнєв прийняв запрошення нікараґуанського лідера Данієля Ортеґи, який недавно побував з офіційною візитою у Совєтському Союзі, на відвідини Нікараґуа. Дати відвідин Брежнєва не устійнено, але політичні спостерігачі думають, що все залежатиме від здоров'я совєтського лідера, який останньо часто хворіє і рідко показується в Кремлі. У спільному комунікаті, який був опублікований після виїзду Ортеґи з СССР говориться, що обидві країни підписали договір, на підставі якого Совєтський Союз погодився побудувати в Нікараґуа потужну електростанцію і доставити для тієї країни потрібну для індустрії машинерію. Очевидно, спільний комунікат засуджує дії „американського імперіялізму" в Центральній Америці і закликає, щоб Вашінґтон припинив допомогу для уряду в Ель Сальвадорі, який, мовляв, „придушує стремління широких народних мас".

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА КРИТИКУ ЛЕЙБОРИСТСЬКОЇ партії, Консервативна партія прем'єр-міністра Марґарет Тачер здобуває у Великій Британії популярність і її престиж з дня-на-день підноситься, — заявляють політичні спостреігачі. У льокальних виборах, які відбулися у 4,800 місцевостях Англії і Шотландії консерватисти здобули перевагу над лейбористською партією. Звичайно такі вибори проходять в країні під знаком місцевих проблем — економії, транспорту, соціяльного забезпечення, дорожнечі, безробіття тощо. Цьогорічні вибори, однак, дуже відрізнялися від звичайних. Центральне місце займала справа теперішньої політики уряду в існуючій кризі за Фальклядські острови, а висліди голосування показують, що уряд М. Тачер здобув вотум довір'я в народі. Спеціялісти передбачають, що якщоб сьогодні відбулись парляментарні вибори в Англії, Консервативна партія здобула б значну перемогу.

НАПРУЖЕННЯ НА ІЗРАЇЛЬСЬКО-ЛИВАНСЬКОМУ кордоні триває і перестрілка між військом Ізраїля і партизанськими частинами Палестинської Визвольної Армії продовжується. В понеділок артилерія палестинців обстрілювала ізраїльські літаки, але вони правдоподібно мали тільки розвідчу місію і не входили в бій з палестинцями. Набатієг, місцевість у Ливані, яка являється опірним пунктом ПВО, все ще готовиться до ізраїльського нападу і „загоює рани" від попередніх атак, у яких було 16 вбитих і 58 поранених осіб. Інші арабські країни з тривогою спостерігають за розвитком подій у Ливані і побоюються, що він може стати новим зачіпним пунктом і розгорітися у справжню війну.

ЗАСТУПНИК МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ СССР Леонід Ільїчев, виступаючи на пресовій конференції, заявив, що уряд Совєтського Союзу уділить Анґолі значну допомогу і постарається забезпечити кордони тієї країни перед „злісним нападом расистів з Південної Африки". При тому він критикував Уряд З'єднаних Стейтів Америки, який, мовляв, підтримує південноафриканських расистів. Військову допомогу для Анґолі Ільїчев назвав „миролюбною", бо її ціллю є „зберегти здобуті свободи анґольського народу перед зазіханням расистів".

КУБИНСЬКИЙ ДИКТАТОР ФІДЕЛЬ КАСТРО переслав неопреділеним державам звернення, закликаючи їх поробити рішучі заходи, щоб припинити „англо-американську агресію" в районі південного Атлантику, скеровану проти Арґентини. Текст листа був пізніше опублікований в кубинській пресі і розісланий пресовим аґентствам.

В Америці

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ДЖІММІ КАРТЕР, ЯКИЙ тепер з дружиною перебуває на відвідинах у Данії, сказав, що він підтримує кандидатуру свого колишнього віцепрезидента Волтера Ф. Мондейла на наступного демократичного президента Америки. Промовляючи на пресовій конференції у Копенгаґені, перед від'їздом до Парижу, Картер запевнив журналістів ще раз, що сам він не збирається поновно кандидувати на перший пост в країні в 1984 році.

СІРГАН—СІРГАН, ВБИВНИК СЕНАТОРА РОБЕРТА Ф. Кеннеді, який перебуває у в'язниці в Каліфорнії з 1968 року, коли він вчинив це вбивство, за вироком дістав у той час досмертну тюрму. Але цей вирок, звичайно, передбачає можливе звільнення від кари через 16 років. В році 1984 передбачається таке звільнення для Сіргана, хоч є голоси, щоб паролю йому не дати через надмірну злочинність вбивства. Тому на переслуханні в цій справі, 10-го травня, в тюрмі у Соледаді, Каліфорнія, засуджений Сірган палко просив про помилування, даючи, „найсильніший аргумент", що убитий ним Роберт Кеннеді напевно пробачив би йому вбивство, якщо б жив тепер...Сірган побоюється також за своє життя через те убивство.

У ВАЙТ ПЛЕЙНС, Н.Й., ФБІ ЗААРЕШТУВАЛО п'ятьох визначних діячів Демократичної партії в Йонкерсі, включно з головою партії Анджелло Ґріппо, за беззаконне вимотування грошей з філії відомої крамниці дитячих іграшок „Тойс он Ас". Ці п'ять осіб здогадно примусили крамницю заплатити їм 13,500 долярів для їхнього власного і партійного вжитку.

ЖУРНАЛ „НЮЗВІК" КОЖНОГО РОКУ ДІСТАЄ чимало журналістичних нагород за „відмінне рапортування", а минулого тижня цей тижневик дістав дві нагороди, що ними він особливо пишається. Це дві крайові журнальні нагороди, які дає щороку Американське товариство журнальних редакторів і Школа журналістики Колюмбійського університету. В конкурсі брало участь 226 журналів, що подали 673 речі до конкурсу. Нагороду на 1982 рік за „загальну досконалість" для журналів з тиражем понад 1 мільйон копій дістав „Нюзвік". Другу нагороду за „найкраще окреме число" дістав „Нюзвік" за спеціяльний випуск журналу з 14-го грудня 1981 року, присвячений В'єтнамові, п.н. „Що В'єтнам вчинив нам?" Цей есей написав Пітер Ґолдмен. В числі була також згадка про українця Тараса Попеля з Чикаґо.

У СУБОТУ, 8-ГО ТРАВНЯ, ТУТ, ПО РАДІО до всіх американських громадян промовляв з Білого Дому президент Роналд Реґен і звертався з настійним закликом до Конґресу нарешті ухвалити його новий бюджет, який, на його думку, виведе Америку з фінансових труднощів. Цей новий компромісовий бюджет, як відомо, Президент підписав у середу, 5-го травня. Президент у п'ятихвилинній промові не торкався нічого нового, а переважно говорив про відомі речі, які його найбільше турбують: безробіття, потребу ухвали бюджету, що зменшить дефіцит, та потребу зменшити відсотки на позичках. Він переконаний, що менші зиски з позичок капіталів на різні потреби індустрії, промислу і взагалі економічного життя потягнуть за собою пожвавлення економіки в усіх напрямках, і отже — зменшиться безробіття, бо буде створено більше варстатів праці для безробітних, що їх кількість досягла тепер найвищого рівня за останні сорок років і становить 9.4 відсотка, тобто понад 10 мільйонів американців є без праці.

БРИТАНІЯ ЗАТІСНЮЄ КІЛЬЦЕ ДОВКОЛА ФАЛЬКЛЯНДСЬКИХ ОСТРОВІВ

Лондон, Велика Британія. — Речники міністерства оборони Великої Британії, потверджуючи раніші інформації про затоплення чергового арґентинського корабля, мабуть нафтового танкера, заявили, що королівська фльота здобула вже перевагу довкола Фальклянських островів і Арґентина має доступ до островів тільки повітряним шляхом.

У вівторок, 11-го травня, не було помітно жадної військової активности, крім випадку з кораблем. Згідно з інформацією британського кореспондента Браєна Ганрагена, який перебуває на британському кораблі „Гермес", капітан британського корабля замітив на радарі ворожий корабель, який просувався поміж островами. Після кількох випущених сиґнальних стрілен, арґентинський корабель намагався втекти. Британський корабель відкрив вогонь з гармат і ракет і за кілька хвилин моряки почули сильний вибух і побачили високий клуб диму від горіючого корабля. Не вдалося однак встановити чи корабель затонув і чи були жертви в людях.

В Ню Йорку британський амбасадор до Об'єднаних Націй Антоні Парсонс заявив кореспондентам, що переговори, метою яких є закінчити збройний конфлікт за Фальклядські острови між Великою Британією і Арґентиною, поступають вперед і є всі вигляди на мирне полагодження спору, який, як каже згаданий амбасадор, може дуже легко перетворитись у велику війну. Подібно висловився також генеральний секретар ОН Гавіє Перез де Куеяр, який робить всі старання, щоб закінчити спір. Арґентинська сторона, зглядно заступник міністра закордонних справ Енріко Рос, заявив кореспондентам при вході до Головної квартири ОН, що „я приніс зі собою для генерального секретаря ОН дуже потішаючі і цікаві інформації". Покищо ніхто не знає, які це інформації, але в політичних колах ОН були всі ними дуже задоволені.

Не зважаючи на заохочуючі переговори, Британія продовжує перекидати в район південного Атлантику військові підкріплення, щоб бути готовою на висадку, якщо переговори не увінчаються успіхом, або Арґентина відмовиться від відтягнення свого війська з Фальклядських островів.

Москва відкинула плян роззброєння

Юріка, Іллиной. — Президент Реґен запропонував двоступневий плян роззброєння для ЗСА і СССР, промовляючи тут на випускній церемонії в його Альма Матер Юріка коледжі в неділю, 9-го травня.

Згідно з цим пляном СССР і ЗСА спершу зменшать свої запаси зброї на одну третину, і стосується це в першу черґу арсеналу атомних головок на наземних і морських ракетах. Речники Адміністрації у звіті, зробленому раніше, подали, що за урядовим підрахунком кожна сторона має готових для нищівної дії приблизно 7,500 ракет з такими головками. Пропозиція Президента зменшила б цю кількість в Америці і в Совєтському Союзі до приблизно 500 штук для кожної сторони.

Кляса випускників цього коледжу з промови Президента довідалася також про те, що він вислав листа до Леоніда Брежнєва з пропозицією відбути розмову на вершинах вже під кінець червня цього року.

Тим часом є вістки з Москви, що там уважають пропозицію Президента тільки „риторикою" і намаганням Р.Реґена втихомирити, мовляв, цими його миролюбними заявами протести проти зброєнь на внутрішньому фронті, як і в Европі, де в останньому часі відбуваються сильні демонстрації проти американських „паліїв зійни".

Радіо „Солідарність" закликає до демонстрацій

Варшава, Польща. — Пресові аґентства інформують, що радіостанція „Солідарність", передачі якої були замовкли на деякий час і багато осіб, слухачів цих передач в Польщі, думали, що військова хунта прем'єра Войцєха Ярузельського вже попала на слід цієї радіостанції, знову заговорила на повний голос, закликаючи поляків гідно відмітити п'ятимісячне тривання воєнного стану протестами і демонстраціями.

Невідомо, кажуть політичні спостерігачі, чи багато поляків зрозуміли заклики радіостанції, бо передачі були досить невиразні, краще чути було бойові пісні і політичні новини, але недоліки передач направили своєю видавничою діяльністю члени „Солідарности", які масово розкидали майже в усіх містах Польщі протестні летючки, обвинувачуючи в них комуністичний уряд і так звану Військову раду національного спасіння за терор в країні, ув'язнення невинних чоловіків і жінок, створення нестерпного стану на господарчому відтинку, зумисне приховування правди від очей західніх кореспондентів і дипломатів тощо.

Режим однак не піддається. Кореспонденти інформують, що на вулицях Варшави, ґрасують військові і поліційні відділи, а вікнами стрясає час-від-часу гук танків, проїжджаючих по вулицях для застрашування населення. Військова рада навіть не дала можливости студентам і молоді відзначити гідно 37-му річницю перемоги над гітлерівською Німеччиною і посилені відділи поліції та військо взялися розганяти молодь, що зібралась на площі Перемоги. Військо, на наказ своїх старшин, знищило також покладений і прикрашений біло-червоними красками хрест, але ці заходи не допомогли, бо населення кошиками зносило квіти, щоб на великій площі викласти новий квітчастий хрест, який кожного разу знищували поліціянти. Військо і поліція не допустили до сформування потестаційного походу молодих, не зважаючи на те, що вони збиралися кілька разів все в новому місці. На брутальність поліції молодь відповідала викриками „ґестапо", „фашисти", обкидуючи при тому поліцію камінням.

Вміжчасі стало відомим, що Військова рада наказала двом американським дипломатам, Джанові Зеролісові і Денові Говардові, покинути Польщу, бо, мовляв, їхня праця не вкладалась в рамки дипломатичного статусу. Обидвом дипломатам польський режим закинув, що вони отримали від д-ра Ришарда Герчинського документ, який „компромітує Польську Народну Республіку". Згадані дипломати мусять покинути Польщу до п'ятниці, 14-го травня. Американська амбасада категорично заперечила обвинувачення міністерства закордонних справ, яке, до речі, не могло навіть пояснити чому передані польським вченим папери є шкідливими для інтересів Польщі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00 Make chek or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N J

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Пастор Ґреґем в совєтському „раю"

Провідники деяких американських християнських Церков — відомі зі своєї політичної наївности чи прямо легкодушности, і тим легше їх використати Москві для своїх політично-пропагандивних цілей. Під час корейської війни, деякі церковні провідники одверто поширювали вістки, начебто американці уживали біохемічні засоби у війні проти північних корейців.

Як було про це поінформовано в пресі, відомий американський євангелист-проповідник Біллі Ґреґем прийняв запрошення совєтського уряду взяти участь у конференції релігійних провідників у Москві, з різних країн світу — в справі загрози атомової війни.

Ще на початку своєї проповідницької кар'єри пастор Ґреґем був одним з „бойових антикомуністів" в Америці і безнастанно пригадував християнським громадам Америки, що „совєтська порода комунізму — це найбільша загроза християнству". Його щирість, добродушність та його вміння захопити уяву слухачів спричинилися до того, що він став дуже популярним в Америці і поза нею. Прийшло воно до того саме тоді, коли він в 1959 році відвідав СССР, як турист, і бачив совєтський „рай" на власні очі. Він був теж приятелем кількох президентів Америки.

Тим більше його рішення прийняти запрошення совєтського уряду в участі в „релігійній" конференції у Москві потрясло офіційним Вашінґтоном до чималої міри. Віцепрезидент Джордж Буш, як й інші члени Уряду і Конґресу, перестерігали Ґреґема перед поїздкою у побоюванні, що його використає совєтська пропаґанда і то в цьому часі, коли американсько-совєтські відносини знаходяться у найгіршому стані.

Як можна було сподіватися, поведінка Ґреґема в Москві — навіть перед його виступом на т. зв. релігійній конференції — не визначує його як глибоко-релігійну людину, а радше як політичного опортуніста, який уже думає про евентуальну другу поїздку до СССР. На його проповіді він ані разу не згадав про положення баптистів і інших християнських віроісповідань у СССР, ані не сказав, що віруючим людям совєтське „правосилля" відмовляє багато прав і привілеїв, що їм належаться згідно із совєтською конституцією. Наприклад, родина суботників Ващенків, яка перебула кілька років в американській амбасаді в Москві — не має права на еміґрацію, і її далі забороняє совєтський уряд виїхати з СССР.

Яка і кому є користь з цього, що пастор Ґреґем бере участь у московській конференції? Покищо совєтська преса замовчала про його приїзд до Москви, а його проповідь у баптистській церкві не передавано ані через телевізію, ані в радіо, ані поінформовано про це в пресі.

У результаті поїздка Ґреґема принесе хіба єдину ...користь, а це моральну підтримку „миролюбному" совєтському урядові. Навіть якщо б Ґреґем старався бути дійсно невтральним і об'єктивним на цій „релігійній конференції", що саме в цих днях відбувається совєтська пропаґанда використає тільки те, що вийде їй на користь.

Наївність західніх церковників щодо комунізму має свою довгу, предовгу історію. Ще в 1940 році Гюлет Джансон, голова англіканської Церкви в Англії, у своїй книжці „Совєтська сила", змалював в дуже чорних барвах економічно-демократичну систему Заходу, а про совєтську систему так писав:

„У противагу до тієї (західньої) економічної системи є система в Совєтському Союзі, де співпраця заступає конкуренційний хаос, а плян забирає місце заворушення й безладдя... Громада, радше як індивідуальна людина, є в центрі уваги... Виеліминування зиску робить місце вищим цілям..." Росія — це найбільш моральна країна, що мені доводилося зустрічати..."

Його книжка появилася саме в часі найбільшого терору Сталіна після загарбання Західньої України і Західньої Білорусії, після нападу на Фінляндію та загарбання балтійських країн!

Чимало духовних провідників на Заході було зовсім засліплених у відношенні до комунізму, а зокрема до його практичного примінення в житті людини. Багато з них і в дальшому є засліплені, і терпіння і мучеництво мільйонів було спричинене їхньою наївністю, яку вони пояснювали своїм ідеалізмом і „доброю волею".

ВЕРНОН ВОЛТЕРС, ЧОЛОВИЙ ДОРАДНИК державного секретаря Александра Гейга, заявив під час зустрічі з кореспондентами, що так звану війну за Фальклbackендські острови, яка ведеться між Великою Британією і Арґентиною, можна сміливо назвати „наївною війною". Волтерс висловив надію, що обидві сторони зуміють знайти розв'язку цього конфлікту за Фальклbackендські острови, який довів до антаґонізмів в обидвох країнах, що мають меншбільш ті самі політичні цілі. При тому він натякнув, маючи на увазі прем'єр-міністра Марґарет Тачер, що жінки дуже часто більш вперті, як чоловіки. „Я не хвалю однієї і не ганю другої сторони, — заявив В. Волтерс, — я тільки стверджую факт".

Іван Кедрин

ВЛАДИКА — ВОЯК, ГРОМАДЯНИН, ПОЛІТИК, ОРГАНІЗАТОР

В історії Української Церкви чимало світлих прізвищ, далеко понад пересіч. Петро Могила, Велямин Рутський, Андрей Шептицький — хоч би тільки ці три прихапцем схоплені прізвища вказують на вершини, на яких стояла ієрархія Української Церкви — перед її розколом і після нього. І стоїть по нинішній день і завдяки тим великим постатям, що їх дарував Українській Церкві й українському народові Всевишній — Українська Церква була і є непохитною фортецею, об яку розбиваються безперервні атаки її ворогів. Коли з нагоди 40-ліття архиєрейської хіротонії Первоієрарха Української Православної Церкви в ЗСА Мстислава українське суспільство складає йому свій привіт, свій поклін, то це не тільки куртуазійна формальність. Це ствердження, що Владика Мстислав — із світським прізвищем Степан Скрипник — це цілком особлива, вийняткова поява в історії Української Церкви й українського народу. Бо це духовник, який має за собою стаж вояка, активного громадського діяча-політика, борця за українську школу, за відмовлювані українцям громадські права, активного політика й лідера, обдарованого просто подивугідним організаторським хистом у ділянці Церкви, громади і культури.

Круті життєві стежки Владики

Дивними стежками вела Господня рука Владику по його 84-літньому життєвому шляхові. Як 18-річного юнака взяли його під час Першої світової війни, у 1916 році, до російської армії. Але з вибухом української визвольної війни-революції він вступив в ряди Дієвої Армії УНР, був ранений, був старшиною для особливих доручень, був дипломатичним кур'єром, після прогри визвольної війни працював короткий час у Львові в українській кооперації, але перенісся на Волинь і там став одним із провідних українських діячів. Це не було легке життя і не була легка роля. Бо хоча Волинь була і є одною з найбільш свідомих частин великої Української Землі і тому російський Тимчасовий Уряд визнав владу Українського Секретаріяту в Києві над п'яти губерніями, між ними — Волинською (Другий Універсал з 3-го липня 1917 року, де проте, територій, обмеженої влади Секретаріяту, не названо.). Але може власне тому проти Холмщини і Волині, якнайдалі на захід висунених українських земель, були спрямовані найбільші русифікаторські й згодом полонізаторські зусилля.

Степан Скрипник став заступником посадника міста Рівного, став головою Українського Шкільного Т-ва (на зразок галицької „Рідної Школи"), став членом Православної Епархіяльної Ради на Волині, врешті у 1932 році став послом до Варшавського сойму і був ним аж до вибуху Другої світової війни. Волинськими воєводами від 1919 до 1939 року, коли Польща мала під своєю фактичною владою — спершу військовою, згодом і цивільною — Волинь, було там аж 13 осіб. Найпристойніше ставився до українства з усіх них шостий з черги воєвода польський, публіцист Станіслав Сроковскі, але урядував несповна півтори року. Найяскравіше зформулював польську державну політику на Волині Генрих Юзевскі, що був там воєводою двома наворотами — 1928-1929 і 1930-1938. Він був автором так званого „Сокальського кордону" і — майстром у політиці деморалізації української місцевої верхівки. Говорив плавко по-українськи і в заміну за співпрацю з ним, з польською державною адміністрацією, обіцював дрібні полегші в ділянці кооперації та шкільництва — із строгим відокремлюванням усього українського організованого життя на Волині від сумісних ділянок життя у Східній Галичині, яку вважав розсадником „руїнницького протидержавного націоналізму". Фактичною владою на всіх північно-західніх землях Західньої України були тоді військові команданти Корпусу Охорони Пограниччя (К-ОП) — і були команданти поліції, які дивилися радше на директиви від департаменту безпеки в міністерстві внутрішніх справ у Варшаві, як архітекта національної політики, як на місцевого воєводу.

Степан Скрипник був одним із найперших які збагнули суть хитрої і підступної політики Генриха Юзевского, грабаря української кооперації й українських шкіл, і розійшовся з своїми колеґами волинськими послами з листи Безпартійного Бльоку Співпраці з урядом (ББВР). У варшавському соймі він належав до Комісій фінансової і закордонно-політичної, але, очевидно, ніхто з непольських членів будь-котрої сеймової Комісії не міг там мати будь-який вплив, бо його зправила майоризували польські представники. Коли почалась ганебна акція руйнування українських православних церков на Волині, як колишніх католицьких, з промовчанням, що вони були греко-католицькими, українськими, а не римо-католицькими, польськими, у боротьбі проти того брутального польського діла Степан Скрипник тісно співпрацював з Митрополитом Андреєм із Свято-

(Закінчення на стор. 4)

Олексій Журба

Пеан гаслові або втрачені ілюзії

„Краще один раз побачити, ніж сто разів почути". Багатократно чутий афоризм „краще пізно, як ніколи" аж тут у Америці розкрив мені всі грані свого глибинного змісту. В Україні ціла армія пропаґандистів-активістів, штатних і позаштатних атеїстів, — прости їм, Господи, прогрішення їхні — не від великого розуму це діється, — лекторів різної масти, якости і нахилу, втлумачували, довбнею вбивали і вбивають у людські макітри „мудрощі" про разючу перевагу соціялізму над капіталізмом.

Навіть дитина, яка ще не вміє бовкнути слова „мама", вже політично підкована і знає, — „тільки в країні соціялізму — людина людині друг, товариш, брат" і всіляка різна спорідненість, яка тільки може існувати... Тільки у соцкраїнах — все для людини, все для блага людини, і тільки в соцкраїнах людина може дихати вільно, а особливо (простіть вівцям і баранам їхню недалекозорість!) у Радянському Союзі"... повітря спеціяльно для людського дихання. Така вже хемічна структура того повітря — дихаєш і надихатися не можеш.

Зовсім не те в країнах капіталу! А особливо в остої — оплоті капіталізму — Америці. Вже в тих Америках дійшло до парадоксів — тільки-но дитина народилася, а вона, диви, вже американець. Усе на службі капіталу. Все тебе лякає, все примушує. А особливо, леґендарна постать, ставленик держави і уряду, агент ФБІ під секретним псевдо „Крейзі Едді"! З усіх каналів телебачення силою примушує тебе: „купи новий телевізор", „купи нове авто!", „купи новий дім!", „візьми гроші з банку!". Навіть форма, не говорячи вже про зміст, — наказова, імперативна.

Зовсім інакше в Совєтському Союзі. Там тебе ніхто не примушує. Тобі радять. От ви, шановна громадянко, пані чи пане-товаришу, що читаєте ці рядки, уважно вчитайтеся і зрозумійте до кінця цю неповторну різницю поміж СССР і ЗСА.

Візьміть, наприклад, таке гасло-лозунг „Комунізм — неминучий".

Ну що, второпали? Яка то глибина, широчінь, неповторність. Ніхто тобі не наказує, ніхто від тебе не вимагає. Не питають: хочеш ти того комунізму чи ні; чекаєш його чи ні; потрібен він взагалі тобі чи ні. А він прийде — навіть без твого хотіння.

Або, наприклад, лагідніший, але ґльобальний змістом: „Держава — це ми".

Що, вдумалися? Ну-ну, поворушіть мозком! Підключайте свою сіру речовину! Це ж тільки подумати! „Держава — це ми!"

А хто — ми? А це ж Я, моя Жінка, Теща — держава. Приходиш, бувало, з праці додому голодний — кишки марша грають. А в хаті, як виметено — ні хліба, ні м'яса, навіть пороху від них нема. А кого обвинувачуєш, на кому злість зриваєш? На жінці, бо вона — держава. Треба — тридцять болячок їй у печінку — добре урядувати, щоб наладити кормову базу в своєму реґіоні.

А буває так, що свою рідну най-найпрекраснішу жінку навіть поцілувати не можна. Бо в одній кімнаті мешкаємо: я, вона — моя най-най... і далі четверо дітлахів, теща і менша тещина донька. Ну як тут поцілуєшся, трясця їхній матері, коли все повилуплювало на тебе баньки; у... іроди!

Тут, само собою, теща від мене на горіхи вже дістала, аж до нових віників вистачить. Чому? Тому, що вона — держава. Най наведе порядок у своїй парафії; а якщо не може дати людині окрему кімнату, щоб та людина могла цілуватися, коли хоче, зі своєю рідною найнайпрекраснішою другою половиною, то нема чого лізти на таку високу посаду, з такою великою відповідальністю. А то, дивись, держава!

Оце ж так принаймні і виходить. Якщо ти — держава, то нема кому жалітися, бо ти сам є велике цабе, і якщо є якісь незручності, то ти сам в них і винен. Бачите, яка велика відповідальність лягає на немічні плечі „вінця творіння" — людини!

А це вже розповів мені мій приятель — теж „держава" собі: — Заходжу, — каже він, — до жінки, вона якраз на фермі в колгоспі дояркою працювала, і бачу — на стіні, попід стріхою лозунг великий висить; не знаєте, що таке лозунг! От, молоде-зелене! це гасло, плякат — червоне дрантя, а на ньому напис великий зі знаком оклику. — Так от, значить, — веде він далі, — лозунг висить: „Дамо на 500 літрів молока більше від кожної дійної корови!" — Я, ото, і питаю жінку, — не зупиняється він, — Це хто дасть? А вона руки вбоки (а там є де руки покласти) і говорить: — це ж ми з Мухою, „Муха" — це корова чорнява). — Та ти ж ялова! — Ну, і почалося. Не пам'ятаю, як там і що було, але добре пригадую собі, як завідувач фермою і коваль здіймали з моєї голови обценьками дійницю. І з чого ж це все закрутилося? Та через те гасло: „Дамо!" От яку непоборну силу несе в собі лозунг, — подумав я собі, роздивляючи голову мого приятеля, яка все ще зберігала форму цеберця.

А одного разу вирішили ми з жінкою порозкошувати і зайшли до їдальні „Самообслуговування"; ця форма розрахована на людську свідомість. Це приблизно так: сам набрав собі, чого собі хочеш; сам поїв, якщо хочеш і якщо є що; сам собі сказав „Спасибі"; якщо не сподобалося — сам пишеш на себе скаргу.

Стали з жінкою в чергу і

(Закінчення на стор. 4)

Лев Яцкевич

ПОВІВ НОВОГО ВІТРУ

I

Юрій Шерех у своїй книжці есеїв „Не для дітей", розглядаючи причину нашої бездержавности, доходить до висновку, що на перешкоді нашому державному відродженні стоять три страшні вороги: Москва, український провінціялізм та наш комплекс кочубеїзму.

І, хоч від Переяслава та Полтави проминуло вже декілька сторіч і, хоч вітри долі випровадили нас „на чисті води та ясні зорі" еміґрації, ми духовно в нічому не змінилися та нічому не навчилися в новому англосакському світі.

Навпаки, ми сидимо вже 33 роки в нетрях нашого ґетто-розсварені, послаблені, пережерті іржою ненависти й нетерпимости до інакодумаючих наших земляків та зуживаємо майже всю нашу енерґію, не для визволення України, а для здобування „ворожих" зимовиків, роз'ятрювання політичних міжусобиць та повільного самознищування.

Звичайно, у всьому є трохи перебільшування. І тому дехто може закинути мені, що мої погляди і твердження — не сумісні з дійсністю. Бо не зважаючи на всі наші недоліки й хиби, та на нашу довголітню бездержавність ми все ж таки, існуємо, як народ, почуваємо себе українцями та поволі здобуваємо визнання у цілому світі.

Той рідкісний феномен, на мою думку, ми завдячуємо спорадичним зривам, які будять народ з летаргічного сну та наснажують його динамічною енерґією до великих чинів.

Таким зривом було українське народне повстання, під керівництвом гетьмана Богдана Хмельницького, таким зривом була віща поезія Тараса Шевченка, таким зривом були наші визвольні змагання в часі обидвох світових воєн, таким зривом було створення трьох українських катедр у Гарвардському університеті, таким зривом був приїзд нашого Патріярха з Мордовії до Риму, з його великою ідеєю Українського Патріярхату і, таким зривом, до певної міри, можна вважати, створення на території міста Філядельфії двох вагомих організацій: Комітету Оборони Національних та Людських Прав України (1974) та Ліги Проти Знеславлювання Українського Імени (1978). Комітет Оборони Національних і Людських Прав України очолює енерґійна Уляна Мазуркевич, а Ліґу, очолюють не менш енерґійні: Дзвінка Швед та Ніля Павлюк. Обі організації — це повів нового вітру та нових ідей молодого покоління нашої еміґрації, які показали нам нові шляхи та нові методи боротьби за українські права у ЗСА та в Україні. Вагомість праці цього Комітету основується на його безпосередніх контактах з чільними представниками американського Конґресу та в доводженні до їхнього відома конкретних фактів порушення людських і національних прав в Україні. Дуже важливим осягом цього Комітету — це проламання щільної стіни мовчанки, якою американські засоби масової інформації відгородили Україну від американської публіки.

Дуже важко в короткій статті охопити всі деталі праці цього Комітету, яка позначена написанням кільканадцять тисячами листів, телеграм, протестів, поїздок до Вашінґтону тощо. Вислід тієї праці: кільканадцять резолюцій у Конґресі зголошений в нашій справі чільними сенаторами та конґресменами, десятки листів, особистих та збірних, у справі українських політичних в'язнів, висланих до уряду Совєтського Союзу членами американського Конґресу, суддями та посадниками американських міст. Використовування усіх можливих нагод зустрічей, розмов та контактів для пропаґанди української справи та допомоги нескореній Україні. Цю всю велику та многогранну працю проводять члени Комітету, які, практично, без матеріяльної допомоги широкої української громади, виконують ролю українського „лаббі" у Вашінґтоні.

До найновіших досягнень цього „лаббі" слід зарахувати: 1) наладнання співпраці з іншими Комітетами за людські та релігійні права, таких як: International League for Human Rights, Interreligion Task Force on Soviet Jewry, чи Interfaith Lithuanian Human Rights Committee; 2) вислання представників до Београду та Мадриду на Конференцію Гельсінкських груп; 3) складення зізнань У. Мазуркевич та д-р Ніною Строкатою-Караванською перед американською конґресовою Комісією закордонних справ і в Підкомісії для людських справ та міжнародних зв'язків у справі звільнення Юрія Шухевича з в'язниці та видання йому дозволу на виеміґрування із Совєтського Союзу; 4) за ініціятивою та старанням Комітету Оборони Національних та Людських Прав України шкільна система римо-католицьких шкіл у Філядельфії та підміських поселень, виготовила підручник для науки про Східні Церкви п. з. „Introducing Eastern Christianity", в якому включено один розділ про Україну: „Ukraine — a Forgotten Nation".

(Продовження буде)

Остап Тарнавський

ПЕРЕД ШОСТИМ З'ЇЗДОМ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ

II

На нараді Президії 26-го грудня 1959 року обрано Комісію щоб підготовити видання літературного збірника. До цієї Комісії увійшли: Григорій Костюк, Галина Журба, Святослав Гординський, Вадим Лесич та Остап Тарнавський. Завдяки посвяті Галини Журби, що почала збірку фондів на це видання, вже в наступному році, 24-го грудня 1960 року Комісія подала плян видання літературного збірника „Слово" та доручила це видання Редакційній Колеґії у складі: Гр. Костюк (головний редактор), Галина Журба, Іван Коровицький, Богдан Кравців, Вадим Лесич і Микола Шлемкевич. Перший збірник „Слово" вийшов у 1962 році у великому форматі на 500 сторін друку у мистецькому оформленні Якова Гніздовського. Успіх першого збірника підбадьорив Президію до дальшої праці і вже в 1964 році вийшов другий збірник „Слово" і в тому ж році відбувся другий з'їзд українських письменників у Ню Йорку, 26-го-27-го грудня. В основі з'їзду праці стояли творчо-ідейні проблеми та становище літератури у світі та в українському світі. Був переведений симпозіюм на тему „Традиція і новаторство", в якому висловились Григорій Костюк, як модератор, Юрій Шевельов, Улас Самчук, Юрій Лавріненко і Василь Барка. В загальній сесії Гр. Костюк говорив про літературу в Україні й на еміґрації, Остап Тарнавський подав загальний огляд шляхів західньої поезії від Бодлера до сучасних поетів англомовного світу, Леся Храплива і Богдан Гошовський доповідали про специфіку літератури для дітей.

Третій з'їзд українських письменників в еміґрації відбувся 18-19 травня 1968 року. Цей з'їзд був присвячений в основному відзначенню 50-річчя відновлення української державности. На з'їзді зроблено огляд літератури за це півстоліття. Доповідачами були Гр. Костюк, Петро Голубенко, Ігор Губаржевський, Йосип Гірняк, Богдан Кравців, Василь Гришко, Іван Фізер і Григор Лужницький. Окрема сесія була присвячена жанровому оглядові літератури між двома війнами і доповідачами були: Богдан Рубчак, Улас Самчук, Остап Тарнавський, Іван Коровицький, Богдан Бойчук і Марко Царинник.

В тому ж році третього з'їзду вийшов друком і третій збірник „Слово" і теж і цей наш збірник намагався насвітлити перейдений шлях 50-ліття еміґраційної літератури і відзначити майже п'ятнадцятирічну діяльність Об'єднання „Слово". У передовій статті редактор збірника Гр. Костюк подав короткий огляд еміґраційної літератури за п'ятьдесят років, закінчуючи його оглядом творчости наймолодших — членів Нюйоркської групи. У збірнику подано добірку з недрукованої повісти першого нашого письменника-еміґранта Володимира Винниченка „Слово за тобою, Сталіне". Чого варта біо-бібліографічна довідка письменників, які друкувалсь у трьох збірниках „Слово"; їх, разом зі списком австралійських членів „Слова" майже сотня. Статті прикрашені фотознімками авторів і цих фотознімок теж півсотні, що ставить цей збірник на позицію важливого документу.

Четвертий з'їзд українських письменників в еміґрації відбувся у днях 28-го-29-го листопада 1970 року в Ню Йорку. Великою турботою на з'їзді була нова хвиля переслідувань українських письменників в Україні. Вже в 1966 році, на 34-му Конґресі міжнародної організації письменників — Інтернаціональний ПЕН група українських письменників — членів ПЕН зголосила протест проти арешту письменників в Україні за їхні погляди і їхню творчість. Представники Слова брали теж участь у з'їзді Міжнародної Амнестії, що в той час взяла в оборону Івана Дзюбу. Вислано петиції до відомих у світі діячів літератури і культури з проханням підтримати оборонну акцію „Слова". Від Четвертого з'їзду письменників були вислані звернення в обороні переслідуваних і арештованих письменників в Україні до Комісії Людських Прав Об'єднаних Націй, Юнеско, Інтернаціонального ПЕН і Міжнародної Амнестії. З нагоди Четвертого з'їзду появився і четвертий збірник „Слово". Тим разом наш збірник появився завдяки заходам і праці наших канадських колеґ, що зуміли пожвавити свою працю й оформити себе формально в Об'єднання Українських Письменників в Канаді „Слово"; це формальне оформлення дало змогу дістати деяку дотацію від канадського уряду. Та ще більше відомий громадянин-власник книгарні в Едмонтоні Богдан Мельничук погодився своїм коштом видати четвертий збірник „Слово". Це зразу розв'язало проблему видання нашого збірника і він вийшов у Канаді накладом Української Книгарні Богдана Мельничука в Едмонтоні. У збірнику надруковано твори майже сорока українських поетів, письменників і критиків з різних країн поселення — тож його характер не змінився і він, як і попередні збірники, репрезентує творчість письменників в еміґрації.

Цей видавничий успіх перерішив і дальші видання збірки „Слово". Хоч видання четвертого збірника не принесло успіху видавцеві, а навпаки, та й він вже не виявив охоти для фінансування п'ятого збірника, то все ж таки і п'ятий збірник став реальністю завдяки активності наших канадських колеґ, головно голови Об'єднання Українських Письменників у Канаді Юрія Васильовича Стефаника, що взяв на себе головну редакційну роботу. П'ятий збірник вийшов в 1973 році — як подано у Післяслові — на кошти, зібрані канадськими установами та особами, головно завдяки дотаціям від Шевченківської Фундації, Провінційного Уряду Альберти і Фонду В. Стефаника.

П'ятий збірник нагадав Президії і про з'їзд, що — згідно із статутом — повинен відбуватись щодва роки. П'ятий з'їзд українських письменників відбувся 22-го-23-го березня 1975 року в Ню Йорку. Предсідник з'їзду Улас Самчук відзначив двадцятилітнє існування організації письменників, нав'язуючи до діяльности МУР-у —, що проіснував був десять років у післявоєнних роках у Німеччині і що його продовженням являється „Слово". На з'їзді були виголошені доповіді на актуальні літературні теми. Прочитано доповідь Івана Кошелівця про стан літератури в Україні, а три панелісти говорили про окремі жанри літературної діяльности в еміґрації, а саме: Лариса Онишкевич про українську еміґраційну драму, Леонід Рудницький про українську еміґраційну прозу, а Яр Славутич дав інформативну довідку про українську літературу в Канаді, підкресливши важливість бібліографічної документації українських видань.

(Продовження буде)

Українці в міжетнічних програмах

ЕССЕКС КОЛЕДЖ

Кількість етнічних або міжетнічних програм і фестивалів у стейті Ню Джерзі постійно зростає в міру того, як прибувають і побільшуються нові етнічні групи. Одною з них є філіппінська група, котра зросла за десять років на підставі даних цензусу з 1970 і 1980 років з 5,623 до 24,377 (у ЗСА їх півтора мільйона), має сильну організацію Конгрес Філіппінців-Американців у Джерзі Ситі, Н.Дж., де й почали видавати газету „CAFS News" та вже встигли дістати федеральну допомогу на переведення едукаційної програми при Ессекс кавнті коледжі.

З їх ініціятиви цей же коледж став спонзором першого міжетнічного фестивалю, запланованого як щорічна імпреза, що відбувся 3-го квітня 1982 року. Програма складалася з мистецьких виступів різних етнічних груп у великій авдиторії коледжу, виставок в просторому форумі, та прийняття з філіппінським буфетом.

У мистецькій частині участь брали філіппінці, португальці, уругвайці, пуерторіканці, гаїтяни. (Запланований виступ українського танцювального ансамблю не відбувся, бо танцюристи були перешкоджені участю в іншій імпрезі). Із виступів варто вирізнити граціозні філіппінські танки, а несподіванкою був мішаний хор, що відспівав в'язанку милозвучних філіппінських народних пісень. Португальці, котрі мають в Нюарку свою впорядковану і проспеуючу дільницю, запрезентували народні строї у двадцятьох парах із різних частин Португалії, від Опорто до Альгарве, пояснюючи їх в португальській мові; затанцювали народний танок, а закінчили виступ сумовитою піснею „фадо", що оспівує трагічну долю португальських рибалок. Цілком інший тип уругвайських танків, що дещо нагадують еспанський вплив, елеґантно відтанцювали чотири пари. Оригінальність строїв збільшила ефективність виступу — дівчата в білих легких суконках, всі з однаковою гладкою зачіскою з довгою косою, а чоловіки в чорних жакетах та білих широких „шараварах", підперезаних широким срібним поясом. Більшість учасників програми — це студенти цього ж коледжу, а з великою оркестрою і хором виступила середня школа зі східньої частини міста. Організатори шкодували, що не було українського виступу, а шкода й наша, бо такий культурний обмін дає нагоду вийти поза коло східньоевропейських етнічних груп і познайомити інші народи із нашою народною культурою, та й пізнати і цінити їхню. Зате українська виставка предметів народної творчости, а зокрема показ писання писанок, котрий демонструвала і пояснювала Євгенія Харченко, викликала значне зацікавлення.

Всі співучасні національні групи одержали сертифікати признання, котрі дуже формально вручено на сцені, де зібралися офіційні гості: президент Ессекс коледжу д-р Захарій Ямба, Кенет Гібсон, посадник Нюарку, Ґрейс Аленн, канцлер уруґвайського консуляту, також конслули Філіппін і Португалії та президент Филиппінського Конгресу — Ґонзальо Велез.

Цілість імпрези була старанно запланована і переведена і дала початок для майбутніх фестивалів. У склад комітету фестивалю входили професори цього ж коледжу. Їх всіх цікує ввічливість і східньо-азійська чемність, а проблеми цеї етнічної групи подібні до наших, ставлячи на першому пляні — збереження національної ідентичности і охорону молоді перед шкідливими впливами довкілля. Ессекс коледж став для них осередком, де завдяки прихильності д-ра Захарія Ямби і при помочі федеральної допомоги впровадили вишкільні програми для філіппіно-американської громади стейту Ню Джерзі. Пізнавши цю етнічну групу, набираєшся пошани до них, а й подиву та признання для такого ще відсвіжуючого ентузіязму молодої еміґраційної групи.

БІБЛІОТЕКА В САВТ РИВЕР

Амбітний етнічний проєкт запланувала невелика публічна бібліотека в Савт Ривер, Ню Джерзі, при фінансовій підтримці (ґренту) від стейтового Комітету для гуманістики. Проєкт, названий „досліди етнічної спадщини", включає участь п'ятьох більших етнічних груп в цьому ж містечку, а саме: мадярську, польську, італійську, португальську і російську. Для кожної з них призначено один місяць на різнорідну програму і виставки документарних пам'яткових фотографій, книжок і народного мистецтва, зокрема ручних робіт. Все підготовляють самі етнічні групи, що дає запоруку автентичности і правильного насвітлення культури і історії їхнього народу і збереженої тут же етнічної спадщини.

Організатори не обмежуються лише до народної традиції і побуту, так званих „фолк-лайф", але дають перегляд історії та політичної ситуації у своїй країні та літератури, музики, мистецтва і народного мистецтва, а при тім вказують на збереження і плекання усього культурного надбання у даній етнічній групі. І так, для прикладу, монітуруючи мадярську програму (з рамени Комітету для гуманістики), можна було ствердити такий підхід. Про мадярську музику (клясичну і народну) доповідав Джордж Джелінек, музичний коментатор радіової передачі „Н.Й. Таймс", а про мадярську літературу на тлі історично-політичного розвою Мадярщини говорив проф. Авґустин Мольнар, переплітаючи доповідь англійською мовою рецитаціями поезій в мадярській мові, що є одною із рекомендацій Комітету для гуманістики (включати й рідну мову для учасників, що можуть не знати добре англійської мови).

Савт Ривер — невелике містечко, біля 16,000 мешканців; крім цих вирахованих груп має й більшу групу білорусинів, а всього кілька родин українських, хоча в околиці є їх більше. Обидві ці групи підтягнено під російську програму в проєкті бібліотеки, мабуть, наслідком непоінформованости бібліотекарки(!), зглядно тенденційного уложення програми російської групи. Все ж таки, завдяки інтервенції білоруської групи, вдалося справу вияснити і білоруську програму вилучено, як окрему. Дуже добру доповідь про Білорусь (історія, географія, сучасне політичне положення, побут тощо) та про життя білоруської групи в стейті Ню Джерзі мала Галина Русак, ілюструючи її прозірками зі сучасної Білорусі та з тутешньої етнічної групи.

Українська програма, запланована початково в рамках російської, була призначена на науку писання українських писанок 6-го квітня, котру мала вести Венди Біркемаєр (без порозуміння з будь-якою українською групою, хоч би з недалекого Ню Бранзвику). Поінформовано директорку бібліотеки про окремішність української групи і для доповнення передано відповідні українські афіші та брошурки, а малу виставку народного мистецтва вклала Гатала з Савт Ривер і Дарія Лозова з Парліну. Також Франя Стек з Фордс відвідала бібліотеку і дала потрібні інформації.

Цей інцидент показав зайвий раз, як треба пильно слідкувати за тим, щоб боронити правильне ідентифікування української етнічної групи і її культури, котру все ще дехто включає під свою „фірму". Цим разом була нагода вияснити справу і навіть перевести відповідну інформативну роботу в публічній бібліотеці, що залишить свій слід на майбутнє.

Д.Рак

Екзекутива Союзу Українок Америки
і
Окружна Управа СУА в Ню Йорку
ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО

з нагоди Ювілейного відзначення 50-ліття ПЕРШОГО УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО КОНҐРЕСУ в АМЕРИЦІ
відбудеться

в неділю, 13-го червня 1982 р., о год. 1:30 по пол. в готелі Рузвельт в Ню Йорку, Н. Й.
при Медісон Авеню і 45-ій вул.

СВЯТОЧНИЙ ПОЛУДЕНОК

У ПРОГРАМІ ПОЛУДЕНКА ЗАПЛЯНОВАНО ВІДЗНАЧЕННЯ УЧАСНИЦЬ КОНҐРЕСУ І НАЙСТАРШИХ ВІДДІЛІВ СУА ТА МИСТЕЦЬКУ ПРОГРАМУ.

Вступ на полуденок виносить $25.00 від особи. Зголошення разом з чеком присилати до **Канцелярії СУА — 108 Друга Авеню, НЮ Йорк, Н. Й. 10003 до 31-го травня 1982 року.**

Філядельфія, Па. *Трентон, Н. Дж.!*

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКИХ ТАНЦІВ

для відзначення 10-ліття створення
ШКОЛИ УКРАЇНСЬКОГО ТАНЦЮВАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ

„ВОЛОШКИ"

Директор школи: **ЗОЯ ГРАУР КОРСУН**
Керівники ансамблю:
ОЛЕКСАНДЕР ГРАУР, СОФІЯ ЯНУШ

Участь беруть: **ШКОЛА УКРАЇНСЬКОГО ТАНЦЮВАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ „ВОЛОШКИ" І АНСАМБЛЬ „ВОЛОШКИ" з ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.**

Неділя, 23-го травня 1982 р., год. 5-та дня
NORTEAST HIGH SCHOOL, PHILADELPHIA, Pa.
Coffman and Algon Avenues

Програмки можна набути в батьків учнів, або в склепах: „Оріон", „Космос" та УОК Центр

ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ФОНД СТРОЇВ ШКОЛИ

Український Літературно-Мистецький Клюб
у Філядельфії, Па.
влаштовує

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР
ПОЕТА-ДИСИДЕНТА
ВАСИЛЯ СТУСА

в якому беруть участь:

Д-р ОСТАП ТАРНАВСЬКИЙ .... Поезія Василя Стуса
НАДІЯ СВІТЛИЧНА .... Слово про поета дисидента
Твори читатимуть: акторка КЛАВДІЯ ГОШ, акторка ЕВЕЛІНА БЕЛЮЦ, студентка НАТАЛІЯ КОВАЛИШИН.
У музичній частині виступлять: ЛЕСЯ РУДИЙ — піяно, ЕВЕЛІНА БЕЛЮЦ — спів, ЛЕОНІД ВЕРБИЦЬКИЙ — піяніст, акомпаніятор.
Комітет Оборони Національних і Людських Прав України переведе акцію в обороні Василя Стуса.

Дня 23-го травня 1982 р., о год. 5-ій веч.
в приміщенні Культурного Центру
при 700 Седар Рд., Ебінґтон, Філядельфія, Па.

На закінчення буде гутірка при каві та солодкім.

Управа Клюбу щиро запрошує все Українське Громадянство до участи.

Музикальний Концерт
- КВАРТЕТИ
- ДУХОВА ОРКЕСТРА
- ХОРИ
- СОЛЬОСПІВИ

Зустріч із слухачами радіопередачі „РІДНІ АКОРДИ"

де? УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ
140 PROSPECT AVENUE (ПОМІЖ 41 - 42 STREET)
Irvington, N.J. 07111

коли? 15-ого ТРАВНЯ о 7:00 pm

СЛУХАЙТЕ КОЖНОЇ НЕДІЛІ О 5:30 ПОПОЛУДНІ
WPOW - 1330 AM *on your radio dial*

РАДА ПРИХИЛЬНИКІВ АНАБАЗИСУ
Відділ Ірвінґтон і Нюарк, Н. Дж.
уплаштовує **ДОПОВІДЬ** на тему:

„Симоненко — людина й леґенда"

яку виголосить

проф. Валентин Мороз

в неділю, 16-го травня 1982 р., в год. 4-ій по пол.
Доповідь відбудеться
в Українськім Народнім Домі в Ірвінґтоні, Н. Дж.
при 140 Проспект Авеню

До участи запрошуємо все Українське Громадянство.
Вступ за добровільними датками. **УПРАВА**

Український Музичний Інститут Америки, Інк.
Неділя, 16-го травня 1982 р., год. 5-та по пол.

КОНЦЕРТ ВИЗНАЧНИХ УЧНІВ

Виконавці: **Аніта Бил, Марта Аєрбе, Ліда Ваґнер, Орест Гарасимчук, Рута Гопалюк, Аполлон Григорович, Аля Грицак, Ія Дац, Надія Дац, Ганyся Леґедза, Ігор Пономаренко, Юрій Фурда, Мірям Худьо, Роман Шевчук, Оля Явна.**
Акомпанюють: **Марта Аєрбе, Ліда Ваґнер, Уляна Леґедза.**

Заля: **Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вул., Ню Йорк, Н. Й.**

Мирослав Прокоп
РОБІТНИЧІ СТРАЙКИ в ПОЛЬЩІ 1980

Ціна: $7.00 з пересилкою.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Об'єднання бувших Вояків Української Національної Армії
має шану запросити все Громадянство на

ПЕРШУ ВЕСНЯНУ ЗАБАВУ

яка відбудеться **дня 22-го травня 1982 р., о год. 9-ій веч.**
в залі Української Централі, при 240 Гоуп Авеню в Пассейку, Н. Дж.
До танців пригравати́ме оркестра **„Дніпро" Левка Строцького**
БУФЕТ В ЗАРЯДІ ВШ. ПАНЬ.

Увага! **ДІТРОЙТ, Миш.!** **Увага!**
Неділя, 23-го травня 1982 р., год. 6-та веч.

КОНЦЕРТ МАНДОЛІНОВОЇ ОРКЕСТРИ МОЛОДІ „ВЕСЕЛКА"

Диригент **КИРИЛО ЦЕПЕНДА**
З УЧАСТЮ ОПЕРНИХ СОЛІСТІВ:
ГАННА КОЛЕСНИК, *меццо-сопрано* • **ЛЕОНІД СКІРКО,** *бас-баритон*
Заля Лінкольн Авдиторії, 22,500 Федерал і 9-та миля, Дітройт, Миш.

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

АНАТОЛЯ ТКАЧУКА

яка припадає 18-го травня
буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в неділю, 16-го травня 1982 р., в церкві Різдва Пресв. Діви Марії в Ню Брансвік, Н. Дж. та 18-го травня 1982 р. в Буенос Айресі, Арґентина, яку відслужить о. Г. Гарасимович.

Вже минає два роки, як ми розлучились,
Мої думки і моє серце за Тобою линe.

Ти на віки пішов спати і відпочиваєш,
Ти що ночі мені снишся, мене не забуваєш.

Ми за Тебе споминаєм що дня і що години,
бо нема Мужа, Батька і Дідуся у нашій родині.

Горем прибиті:
дружина — МАРУСЯ
син — БОГДАН з дружиною АЛІСЕЮ
і дітьми ХРИСТОФОРОМ і МИХАСЕМ
та син — МИРОН

З волі Всевишнього, 5-го квітня 1982 року
відійшла від нас у Вічність, на 94-му році життя,
по довгій і тяжкій недузі в Скенектеді, Н. Й.
наша Найдорожча МАМА

бл. п.

ЕЛИЗАВЕТА МАНЬКО

ПОХОРОН відбувся у Страсний Четвер, 8-го квітня 1982 р. з церкви св. о. Николая у Вотервліт, Н. Й. на місцевий цвинтар.

•

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ,
в дні 15-го травня 1982 року
відслужаться

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
за спокій душі Покійної

в слідуючих церквах:

св. о. Николая у Вотервліт, Н. Й.
Студіоні оо. Студитів в Римі
св. Варвари у Відні
св. Іллі у Брентон, Онт., Канада
Пресв. Трійці у Керґонксоні, Н. Й.

В цей день просять з'єднатися у молитвах:
ІВАНКА БУЧАК — донька
МИРОН БУЧАК — зять
Ближча і дальша Родина в Америці, Канаді і Україні

БУВШИЙ УСС

АРТИСТ-МАЛЯР

ІВАН КУЧМАК

У П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і ніколи Незабутнього МУЖА, ТАТА, ДІДУСЯ

бл. п. артиста-маляра Івана Кучмака,

який упокоївся 12-го травня 1977 р., в глибоких молитвах та у великім жалю, ми клонимо наші голови перед Його пам'яттю, яка вічно буде жити в наших серцях. В Його пам'ять буде відправлена Панахида в православній церкві св. Михаїла, Гемстед, Лонґ Айленд, Н. Й., 23-го травня 1982 року.

У великому смутку:
дружина — ОКСАНА
син — ІГОР
з родиною
КУЧМАКИ

В глибокому смутку повідомляємо
Родину, Приятелів і Знайомих, що з волі Всевишнього,
несподівано відійшов від нас у Вічність,
дня 9-го травня 1982 року
наш Найдорожчий і Незабутній
МУЖ І ТАТО

бл. п.

МИХАЙЛО СИДОР

народжений 16-го листопада 1920 р. в с. Вижняни, Львів, Україна.

ПАНАХИДИ відбудуться в середу і четвер, 12-го і 13-го травня 1982 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в п'ятницю, 14-го травня 1982 р., о год. 9:30 ранку до церкви св. Юра в Ню Йорку, а опісля на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Горем прибиті:
ТЕОДОРА — дружина
ІГОР — син з дружиною ОЛЕЮ
Ближча і дальша Родина в Америці, Европі й Україні

Ділимось сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що 11-го квітня 1982 року в Україні, у Тернополі,
відійшла у Вічність на 94-му році життя,
наша Найдорожча
МАТИ, БАБУСЯ І ПРАБАБУСЯ

бл. п.

АННА БРИКОВИЧ
з КОРДУБІВ

Численна Родина і Друзі відпровадили Тіло Покійної на цвинтар в Тернополі і поклали Її на Вічний спочинок побіч могили бл. п. Петра, мужа Покійної.

Горем прибиті:
діти:
ІРЕНА МАЗЕПА в Україні
ОКСАНА СЕРЕДЮК з мужем БОГДАНОМ
внуки:
ЯРОПОЛК, ПЕТРУСЬ І ОЛЕГ
ЛЮБОМИР з дружиною ОРИСЕЮ
АРТЕМ з дружиною ЛЯРИСОЮ
РОМА з мужем ВІТАЛІЄМ
ГАЛЯ з мужем РОМАНОМ
правнуки:
РОМАН, БОГДАН, ЮРІЙ, ІГОР,
АНДРІЙ, ОКСАНКА І НАЗАРЧИК
зять — ПЕТРО РЕШЕТУХА
та ближча і дальша Родина

Ділимося болючою вісткою,
що у вівторок, 4-го травня 1982 року,
по короткій і важкій недузі відійшов у Вічність
на 68-му році життя, син Гуцульської Землі,
уродженець Березова

бл. п.

ВАСИЛЬ БОДРУҐ

Залишив у тяжкому смутку дружину Ірину і пасербів Марту Мур з чоловіком Михайлом, Софію, Тамару і Богдана, і тестів Александру і інж. Романа Воробкевичів та ближчу і дальшу Родину.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ були відслужені у церкві св. Йосафата у Ворен, Миш. Тіло Покійного було зложене на цвинтарі Вудлавн у [illegible]

Семінар українського демократичного руху

У суботу, 12-го червня ц.р., у Філядельфії відбудеться семінар УДР. Точніші інформації про нього будуть своєчасно подані, але вже сьогодні відомо, що він зачнеться в год. 11-ій перед полуднем і триватиме до год. 4-ої, враховуючи перерву на полуденок.

Центральною темою семінара буде майбутність української політики в діяспорі. Для того будуть представлені думки обох політично активних людей молодшого покоління на тлі внутрішніх і зовнішніх аспектів українського політичного життя; у викладі учасника старшого покоління буде висвітлено характер політики і її реальні вартості в стосунку до виростаючого на Заході молодого політичного активу.

Цими проблемами ніхто досі ґрунтовно не займався крім ритуальної характеристики „нашої надійної патріотичної молоді", навіть при відсутности бажання серйозно цю молодь пізнати. Тим більше не було зусилля подбати про елементи політичної ідентифікації для щораз новіших учасників українського життя у всіх його розгалуженнях, тих, що щороку кінчаючи середні й високі школи, поповнюють ряди громади.

Очевидно, що у цій сфері існують поважні занедбання, небезпека відчуження між собою поколінь, і безперспективність політичного майбутнього української діяспори. Виміна думок, яка повинна йти в напрямі практичної поправи ситуації і забезпечення зрілим молодим активом найповажніших ділянок українського політичного життя, заповідається цікаво. Участь в дискусії обов'язково візьмуть члени Секретаріяту, як також усі інші зацікавлені діячі УДР.

Відбудеться також доповідь про ситуацію в Україні, специфічно — насильну русифікацію, національне поневолення і обездушевлення народів, сконфронтувавши цю дійсність з політичним потенціялом нашого близького майбутнього. Деполітизація життя і брак поглибленого зацікавлення процесами в Україні у молодшого покоління, та екцептування ним легковажного трактування совєтського комплексу на Заході наводить небезпеку не тільки підмінення українського політикуму гуманітарними концептами, але й затрачення його зовсім.

Організатори семінара обіцюють собі поважне обговорення даних проблем та вироблення може нових поглядів і напрямків для сучасної політичної діяльности, а спеціяльно в засягу її найближчої майбутности.

Попри це є у пляні короткий виступ голови „Інтернаціонального Сахарівського комітету" з Вашінгтону з інформацією про ціль і діяльність того комітету. Його діяльність повинна бути під увагою активних політичних організацій з огляду на світове значення імени Андрея Сахарова, пов'язаність українського руху спротиву з проґресивними колами росіян і репутацію комітету в Вашінгтонських урядових колах.

Місцем семінара вибрано Філядельфію для того, щоб дати можливість участи людям із широкої її околиці, та з близьких міст: Трентону, Бавнд Бруку, Ню Бранзвику, Кемдену, Честеру, Вилмінгтону і Балтимору.

Н.Н

ВИСТАВКА Т. ВИРСТИ В РОЧЕСТЕРІ

Рочестер, Н.Й. — Відомий український мистець-маляр Темістокль Вирста, який втішається великою і заслуженою славою у Европі, зокрема у Франції, експонуватиме тут, у залі Школи св. Йосафата два дні свої твори. Виставка картин сучасного мистецтва цього артиста-маляра, що її спонзорує Фонд Катедр Українознавства, буде в суботу, 15-го травня, від години 4-ої по полудні до 10-ої вечора; а в неділю, 16-го травня, від години 10-ої ранку до 6-ої вечора. Це остання виставка з циклу виставок мистця Т. Вирсти цієї весни перед його від'їздом знову до Парижу, Франція, де мистець постійно перебуває. З успіхом ще цього місяця Т. Вирстав експонував свої твори в УІА в Ню Йорку та Нюарку в залі церкви св. Івана Хрестителя.

ТРІО ВИСТУПИТЬ НА ЮВІЛЕЙНОМУ КОНЦЕРТІ

Савт Бавнд Брук, Н. Дж. — З Ювілейного Комітету Української Православної Церкви У ЗСА для відзначення 40-річчя хіротонії і 84-річчя з дня народження Первоієрарха Владики-Митрополита Мстислава додатково подають, що в концерті, у суботу, 15-го травня, о 7-ій годині вечора, в Домі Української Культури, крім співаків Ренати Бабак, Андрія Добрянського і філядельфійського хору „Прометей" під дириґентурою Михайла Длябоги, виступить також відоме тріо: Галина Стрілець, скрипка; Нестор Цибрівський, віолончеля, і Тома Гриньків, фортепіян.

Пеан гаслові...

(Продовження зі стор. 2)

сунемо поволі вперед; підійшли до хліба, а там лозунґ: „Хліб — народне багатство". Хотіли ми від того багатства й собі крихту взяти, бо ми частина того народу, але того багатства кат-ма, як корова язиком злизала.

Сунемо далі. Бачимо там, де повинно бути м'ясо, лежить щось на м'ясо несхоже й тхне квашеною капустою. На лиці жінки віддзеркалився, як на транспарантах жовтневої демонстрації, графік зросту кальорійних і смакових якостей продуктів соціялістичного харчбльоку.

Ми поспішили далі до бачка з крантиком і написом „Чай". Беру склянку, ставлю під той крантик, відкрутив, і полилося щось чисте, як дитяча сльоза. Налив дві склянки, хочу закрити, а воно — бісова техніка — не закручується; підставляю, щоб не текло на підлогу, третю склянку, а потім ще. І так мені у цьому бльоці харчування з монументальним написом: „Ми боремося за звання комуністичної бригади", замість пиру націдило шість склянок чистої води!

Нарешті підходимо до каси. На ній знову лозунґ: „Нічого так дорого не цінить, як посмішка". Видушив з себе посмішку і підношу її разом з шістьма склянками чаю „дитячі сльози". Касирка — жінка з бюстом Джейн Рассел, дивиться на мене занадто підфарбованими очима і, стуливши губи, цідить: — Чого це ви, товаришу, шкіритесь! Я вам не коханка, щоб зі мною загравати" — Виглядало, що ця Мессаліна може боротися не тільки за звання комуністичної бригади.

В переляку я не знав що сказати і скоріше для самозахисту питаю: — А чого це, добродійко, у вас такий білий чай?

— А тому, — каже, — що це чай — „Біла роза".

Я не знайшов у своєму мовному запасі відповіді. Вона, бюстом, у якому билося серце, повне великої любови і пошани до людей, вибила мені чека. І я заплатив за „Білу рожу", попрямував до столу. Апетит і настрій були зіпсовані!

Схопивши дружину, я кинувся до дверей, але і на них великими літерами на колись білому аркушеві паперу красувався лозунґ: „Поїв — прибери!" — і намальована рука з вказівним пальцем, що повертав мене у вертеп безмежного піклування про людські шлунки і душі; тож я відніс склянки і поклав на столі з брудним посудом, де знову таки майорів лозунґ: „Поважай труд прибиральниці!"

Прийшов я додому, сів проти вікна з Торічелієвою порожнечею у шлунку й голові, сиджу собі і дивлюсь пісними очима на вулицю і чекаю на „Комунізм, який неминучий."

Владика...

(Продовження зі стор. 2)

юрської гори та послом від УНДО (Українське Національно-демократичне Об'єднання) Степаном Бараном, який був насправді одним із найкращих знавців історії Української Церкви та одним із найбільш палких її оборонців. Отож, уже за свого послування, за своєї політично-громадської діяльности Степан Скрипник зискав собі ім'я, як активний церковний діяч, як вірний визнавець української православної віри і звеличник української православної автокефалії.

Із світського діяча — духовник

Тому, коли під час Другої світової війни вдалося переконати німецьких правителів у Генеральній Губернії, на яку перейменовано Польщу, щоб українізувати зрусифіковану ієрархію Православної Церкви в Польщі, в якій російське населення становило мінімальний відсоток, — Степан Скрипник наче автоматично став кандидатом на одного з Владик. Він міг ним стати, коли несподівано трагічно згинула у Львові його дружина Іванна з дому Вітковицька. Тоді, тому 40 років, коли висвячено Степана Скрипника спершу на духовника та швидко потім піднесено до єпископського стану, годі було передбачити, що нововисвячений Владика Мстислав стане не тільки первоієрархом Української Православної Церкви, Митрополитом Православної Автокефальної Церкви в діяспорі, але й насправжнім Мужем Провидіння для УКПЦеркви. Владика Мстислав є всеукраїнським патріотом-державником, людиною поза і понадпартійною, проте глибоким демократом, що не визнає ніяких диктаторів і диктатур і не словом, а ділом стоїть на сторожі правопорядку. Свій християнський екуменізм доказав своєю згодою на святкування разом із Митрополитом Української Католицької Церкви в Америці Степаном тисячоліття християнства України. В ювілейну дату Його Блаженства Митрополита Мстислава — всі українці без різниці віри й обласного походження єднаються у найсердечніших бажаннях — ще довгих літ.

Відгуки на озвучену книгу

У червні минулого року ми звернулися в українській пресі до громадянства з проханням допомогти в нашій праці, яку ми започаткували для незрячих братів українців.

На наше звернення ми дістали багато листів, щирих порад, признання і заохоти та вияв вдячности тих, які потребують допомоги і опіки. Листи написані з великою турботою про долю незрячих людей, деякі писані старечою тремтячою рукою, пропонуючи свої поради і поміч.

От деякі листи. Ксеня Свірська, 84 роки життя, зі Сейнт Катаринс, Канада, пише: „...я вичитала в „Нашій Меті", що ви опікуєтеся незрячими нашими українськими людьми. Нехай Всевишній благословить вас і вашу працю. Для тих бідних людей я хочу післати вам хроніку мого містечка Товстого, повіт Скалат...

я наговорила і наспівала на магнетофонні стрічки 36 гаївок, яких мене навчила моя бабуня, наговорила і наспівала ціле весілля, Великдень в церкві і коло церкви, Різдво, Йордан, Новий Рік, як дівчата справляли обжинки, обходили Андрея, життя наших людей з-перед Першої світової війни, як виховували дітей, і як заграєте тим бідним людям, то пригадають собі, як люди жили на нашій любій батьківщині...".

Листи Ксені Свірської довгі, щирі, годі все тут переповідати. Вона прислала шість озвучених магнетофонних стрічок, і щоб їх прослухати, треба повних дев'ять годин часу. Це дуже цінний і вартісний музейний матеріял, багато в ньому призабутих і ніде незаписаних звичаїв, обрядових пісень, гаївок, стародавніх щедрівок, яких вчила її бабуня ще з попереднього сторіччя. Зі згаданих стрічок можна робити копії, тільки „щоби ніхто не викидав мого імени". „Прошу зробіть копії для Марти Кокольської, оперової співачки, бо там і за її батька записано... він ще студентом вчив церковний хор в нашому місті, а я і моя старша сестра співали в альтах...". К. Свірській належиться велика вдячність і признання, що вона подумала і записала на стрічки такий цінний матеріял про обряди, звичаї і давні традиції нашого народу. Петро Батрух зі Сиракюз хоче чимось допомогти, тому висилає гармонію 60-басову (акордеон), 30-ть шкіряних пасків до годинників, які сам приготовив, і дві книжки та просить: „напишіть, може, я ще в чім міг би помогти, я пенсіонер, часу хватає...". Він радить „награти оповідання, жарти і гарні пісні для тих покривджених осіб та здоровить всіх, що не бачать".

Марта Тарнавська, письменниця з Філядельфії, пише про озвучення книги: „Це прекрасна ідея і я тішуся, що завдяки вам вона вже частинно реалізована...

Щиро вітаю цю вашу ініціятиву і бажаю вам сили і витривалости у поборюванні всіх труднощів. Це надзвичайно важлива і дуже корисна громадська праця... Сьогодні, нарешті, мала змогу записати (на стрічку) вибір поезій із „Землетрусу" і шлю вам для колекції вашого центру... долучаю 10 дол. на фонд вашого проєкту...".

Д-р Павло Турула з Чикаго пише: „...я вже почав збирати дані про людей, яких можна буде включити в програму, вам можемо бути вдячні за започаткування цієї корисної програми...".

Євдокія Дичко-Блавацька з Філядельфії пише: „Прошу прийняти моє щире і велике признання і вдячність за ваш шляхетний почин, озвучення книжок для незрячих українців. Постараюся сказати дещо про ваше благородне діло в радіогодині ім. Володимира Блавацького, якої я є керівником... Пересилаю скромну пожертву на вашу працю в пам'ять св.пам'яті Володимира Мельника, актора українських театрів (10 дол.)".

Микола Мартиненко з Філядельфії переслав 50 дол. і листа, в якому пише: „...я дуже вдячний за вашу таку корисну працю для нас, сліпих, які мають труднощі з читанням, а велику спрагу до рідного слова...".

Теофіль Моравський з Натлі, Ню Джерзі відмовився від прийняття, яке йому за 25-річну працю мала справити Управа Корпорації Гоффман - Ля Рош, а попросив ці гроші, в сумі 225 дол., переслати для Товариства в Клівленді, що опікується незрячими українцями. Не маємо слів подяки для Т. Моравського за такий прихильний і щирий християнський вияв любови і уваги до покривджених природою братів.

Григорій Онішко з Філядельфії пише: „Я почув радісну вістку, що ви рекордуєте українські книжки, я хотів би також слухати їх на касетах, бо я сліпий і старий...".

Український Золотий Хрест, 8-ий Відділ ім. Олени Теліги в Клівленді, прислав 50 дол. і гарного заохочуючого листа зі запевненням дальшої помочі і співпраці.

Це голоси з різних місцевостей українських громад, голоси тих, що потребують помочі, і тих, що ними журяться і хотіли б їм допомогти. Кількість листів, телефонів і зацікавлення нашою програмою — це незаперечний доказ, що наша програма і наша акція є правильна і потрібна.

Ми стараємося розбудовувати програму, наскільки позволять нам обставини і фінансові можливості. Ми збільшили число озвучених книжок, маємо їх 40 різних назв і авторів. В цьому нам допомагали: Іванна Савицька і Христя Карпевич (Лемківський Вечір в Клівленді), Марта Тарнавська, Святослав Караванський, Тоня Шийка, Дарія Федорів, Люба Лобур, Якима Люта, Таїса Маглай, Надія Мигайчук, Надія Світлична і Евеліна Белюць.

Заінтересування озвученою книжкою росте, сьогодні маємо вже 60-ть зареєстрованих незрячих осіб, дальші зголошення надходять. Озвучені книги є у русі, незрячі просять про нові теми і нових авторів. Ми стараємося у міру наших фінансових засобів їх озвучувати і помножувати, та запотребування далеко більше, ніж наші спроможності.

Всі незрячі користають з порад і послуг безкоштовно. За інформаціями можна писати по-українськи.

Подаємо жертводавців, що допомогли зорганізувати програму для незрячих українців, бо без їх допомоги ми не рушилися б з місця: Теофіль Моравський — 225 дол. Мирослава і д-р Юрій Оришкевич — 160 дол.; 100 дол. Володимир Грабець, Українське Лікарське Товариство, Відділ Огайо, д-р Володимир Возняк, д-р Ігор Захарій, УЗО-Відділ УККА в Клівленді, мгр Василь Ліщинецький; 63 дол. д-р Ярослав Мигайчук, 50 дол. Микола Мартиненко, Сергій Заполенко, Всеволод Заліско, адвокатська фірма - Базарко - Футей - Оришкевич, Микола Кульчицький; 30 дол. Марія Палідвор; 25 дол.: Антон Бабенко, Мирослава і Роман Грабець; 20 дол.: Мирон Харина; 10 дол.: Теодор Галемей Марта Тарнавська, Оля Демянчук, Марія Футей, Євдокія Блавацька, Григорій Онисько. Кредитова Кооператива „Самопоміч" — 50 дол., Т-во „Самопоміч" — 20 дол., Бюро Суспільної Опіки — 20 дол. д-р Теодор Ткачук — 20 дол., д-р Павло Турула — 10 дол., всі з Чикаґо. Всі пожертви вільні від податку. Ми й надалі потребуємо вашої допомоги. Допоможіть продовжувати корисну працю для покривдженого брата. Всім жертводавцям і тим, що допомогли нам у нашій праці, щиро дякуємо.

Кілька слів про ініціяторку програми „Озвучена книга" Мирослава — дружина д-ра Юрія Оришкевича, мати трьох дітей — Юрко, Тарас і Мотря. Юрко і Тарас допомагають у репродукції записаних стрічок безкорисно. Мирослава активна в Пласті і Товаристві „Рідна Школа" та в українській громаді Клівленду. Вірна християнським засадам, вона має вроджений сантимент і шляхетне серце до покривджених природою людей, хворих, немічних і тих, що терплять нужду і недостатки. Обдарована організаційним хистом, послужлива, привітна, готова кожному допомогти. Двадцять кілька років працює в Товаристві для незрячих людей як фахова сила. Тепер вона захопилася програмою для незрячих українців, якій віддає дуже багато часу, енергії і знання. Мирославі належиться подяка і признання за програму для незрячих українців, про яку ніхто дотепер не думав.

За інформаціями слід писати: Mrs. Myroslawa Oryshkewych, c/o Cleveland Society for the Blind, 1909 E. 101 St., Cleveland, Ohio, 44106. Чеки і „моні ордери" просимо виставляти на: The Cleveland Society f/t Blind, Ukrainian Taping Service.

Інж. Іван Фур

ВШАНУЮТЬ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Ютика, Н. Й. — Заходами парафіяльного уряду церкви св. Володимира і Громадського комітету всіх існуючих в цьому місті організацій тут відбудуться святкування для відзначення Блаженнішого Патріярха Йосифа з нагоди 90-ліття з дня народжрння. У програмі: субота, 15-го травня, о год. 6-ій вечора — Молебень в намірені Ювілята; год. 7-ма — концерт у власній авдиторії біля церкви при 6 Катедж плейс. В неділю, 16-го травня, о год. 5:30 по полудні, Владика Василь Лостен, єпископ Стемфордської архиєпархії, поблагословить новий іконостас; о год. 7-ій відбудеться бенкет в пошану фундаторів іконостасу і відзначення 25-ліття Стемфордської епархії.

